

Изузетно од предњег става дозвољен је улазак и растурање новина, књига и осталих списа који се штампају у иностранству на језицима наших народа или који су намењени нашим народима, по претходном одобрењу Генералног секретара Владе ФНРЈ. Решење којим се одобрава улазак и растурање ових списа објавиће се у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

Члан 16

Предузећа и установе овлашћене за растурање стране штампе дужни су, чим приме новине, књиге или списе штампане у иностранству, доставити по три примерака Претседништву Владе ФНРЈ.

Промисли чл. 11 и 12 овог закона односе се и на страну штампу која улази у Федеративну Народну Републику Југославију. Решење о забрани доноси Генерални секретар Владе ФНРЈ.

Глава V

Кривичне одредбе

Члан 17

За повреду прописа чл. 4, 6, 8, 9, 15 и ст. 1 чл. 16 овог закона, уколико другим прописима овог или другог закона није предвиђена тежа казна, учинилац ће се казнити према околностима појединог случаја и одреди суда, новчано до 50.000 динара или лишењем слободе до 4 месеца.

Члан 18

Ко под неким другим потписом лице које тај напис није написао или ко допусти да буде означен као уредник а нема учешћа у одређивању правца листа или одлучивању да ли ће неки напис бити објављен или не, казниће се лишењем слободе до 4 месеца.

Члан 19

За чланке и друге написе којима се за посебну новчану награду или другу материјалну корист неистинито приказујући ствари величају или омаловажавају појединци, установе или предузећа, одговорно лице казниће се лишењем слободе до године дана.

Члан 20

За растурање забрањене домаће или стране штампе, као и за растурање стране штампе без дозволе по ст. 2 чл. 15 овог закона, учинилац ће се казнити лишењем слободе до године дана.

Члан 21

За објављивање путем штампе службених и војних тајни без изричите дозволе надлежних државних органа, одговорно лице казниће се лишењем слободе од једног месеца до две године, уколико дело по другим законима не повлачи тежу казну.

Члан 22

За увреду или клевету учињену путем штампе одговорно лице казниће се лишењем слободе до три године и новчано до 20.000 динара.

Тужилац има поред тога право на накнаду штете.

На захтев тужаоца суд може одлучити да се судска пресуда у целини или изводу о трошку осуђеног отштампа у листу у коме је викриминисани напис објављен.

Члан 23

Издавач, уредник или писац, који поред редовних припадности прима нарочите хонораре за

доношење или писање забрањених чланака, других написа, цртежа или слично, казниће се лишењем слободе до три године, а ако прими за то новчана средства из иностранства, лишењем слободе до 5 година.

Члан 24

Као одговорно лице у смислу кривичних одредаба овог закона сматра се у првом реду писац; ако је писац непознат или ван домаћаја државних органа, уредник; ако нема ни уредника, издавач; а ако је и издавач непознат, штампар; а ако је и штампар непознат, растурач.

Члан 25

За суђење дела из овог закона надлежан је окружни суд на чијем је подручју издана или штампана ствар, а ако је место издавања односно штампања непознато, онда окружни суд на чијем се подручју штампана ствар растура.

Члан 26

Издавач одговара солидарно за плаћање новчане казне и за накнаду штете на које буде осуђен одговорни уредник.

Члан 27

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

У. бр. 335
8 јула 1946 године
Београд

Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар, Претседник,
Миле Перуничкић, с. р. др. Иван Рибар, с. р.

382.

У К А З

На основу члана 74 тач. 6 и члана 136 Устава Президијум Народне скупштине ФНРЈ проглашује Закон о потврди и изменама Закона о сузбијању недопуштене шпекулације и привредне саботаже, који су на основу овлашћења из члана 136 Устава донели законодавни одбори Савезног већа и Већа народа Народне скупштине ФНРЈ, а који гласи:

ЗАКОН

О ПОТВРДИ И ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О СУЗБИЈАЊУ НЕДОПУШТЕНЕ ШПЕКУЛАЦИЈЕ И ПРИВРЕДНЕ САБОТАЖЕ

Закон о сузбијању недопуштене шпекулације и привредне саботаже од 23 априла 1945 године потврђује се са изменама и допунама, наведеним у овом закону, тако да његов измењен и пречишћен текст гласи:

ЗАКОН

О СУЗБИЈАЊУ НЕДОПУШТЕНЕ ТРГОВИНЕ, НЕДОПУШТЕНЕ ШПЕКУЛАЦИЈЕ И ПРИВРЕДНЕ САБОТАЖЕ

Члан 1

Као дело недопуштене трговине сматра се свака привредна делатност противна постојећим прописима којима се регулише трговина, ако не претстав-

ља дело недопуштене спекулације из чл. 3 овог закона или прекршај (иступ) кажњив по посебним прописима, и ако за то дело другим прописима није предвиђена тежа казна.

Као недопуштена трговина сматра се нарочито:

- 1) свако прекорачење цена у продаји преко цена прописаних од надлежног органа;
- 2) тражење веће цене за робу него што је она која произвођачу, посреднику, односно продавцу осигурава добит која се с обзиром на место, време и све остале околности сматра примерном;
- 3) продаја робе по цени која не одговара предвиђеном или означеном квалитету или количини;
- 4) производња, или куповање и продавање робе које се врши противно важећим прописима;
- 5) изношење или превоз робе преко допуштених количина без дозволе надлежног органа, ако је за ово по посебним прописима потребна нарочита дозвола;

6) куповање од произвођача или других лица у сврху препродаје на трговинама или на путу до тргова робе важне за масовно снабдевање а намењене директној продаји потрошачима;

7) прикривање и непредавање вишкова хране и других предмета за које је прописана обавезна продаја држави, уколико дело не садржи недопуштену спекулацију кажњиву по чл. 4 овог закона;

8) пропуштање да се у радњама, на трговинама или другим местима где се врши јавна продаја на видном месту појединачно или у општем ценовнику означе цене појединим предметима који се излажу продаји, кад је такво излагање цена, односно ценовника прописано;

9) трговање златом, платином, драгоценостима, девизама и валутама ако се врши противно важећим прописима; и

10) свака друга привредна делатност, слична напред наведеним случајевима, која је обухваћена ст. 1 овог члана.

Дела недопуштене трговине казниће се и кад су извршена из нехата.

Члан 2

Недопуштена трговина казниће се принудним радом без лишења слободе највише до једне године или новчаном казном највише до 20.000.— динара.

Недопуштена трговина из тач. 9 чл. 1 овог закона казниће се казном лишења слободе највише до три године.

За дела недопуштене трговине може се као споредна казна изрешити времена забрана бављења одређеном делатношћу и занатом највише до шест месеци, а за дело из тач. 9 претходног члана може се као споредна казна изрешити и делимична конфискација имовине, према Закону о врстама казни.

За нехат казниће се блаже.

Предмет недопуштене трговине конфисковаће се у корист државе.

Члан 3

Као дело недопуштене спекулације сматра се свака привредна делатност која има за циљ да се нагомилавањем или препродајом животних намирница или предмета масовне потрошње постигне несразмерна имовинска корист.

Као недопуштена спекулација сматра се нарочито:

1) свако нагомилавање, прикривање, својеволно обустављање или ограничавање продаје или уздржавање од продаје произведене или купљене робе или пропуштање обавезне пријаве залиха произведене или купљене робе, а у циљу да се она повуче на промета, како би се каснијом продајом или препродајом постигла несразмерна имовинска корист;

2) вишеструко препродавање увођењем непотребних посредовања у промету животних намирница и предмета масовне потрошње (верижна трговина);

3) одвраћање произвођача или других лица од производње или од продаје животних намирница и предмета масовне потрошње ради подизања цена у циљу постизања несразмерне имовинске користи;

4) договор између произвођача, посредника и продавца у сврху подизања цена или спречавања опадања високих цена животних намирница и предмета масовне потрошње; и

5) свака друга привредна делатност слична напред наведеним случајевима која је обухваћена ст. 1 овог члана.

Као недопуштена спекулација сматра се и трговање златом, платином, драгоценостима, девизама и валутама ако се врши противно важећим прописима у циљу постизања несразмерне имовинске користи.

Члан 4

За дела недопуштене спекулације казниће се лишењем слободе најмање шест месеци, а ако дело изазове теже друштвене последице, лишењем слободе с принудним радом најмање годину дана са делимичном или потпуном конфискацијом имовине, према Закону о врстама казни.

За дела недопуштене спекулације могу се као споредне казне изрешити губитак политичких права и забрана бављења одређеном делатношћу и занатом, према Закону о врстама казни.

Дело недопуштене спекулације са тежим друштвеним последицама, извршено за време рата или ратне опасности, може се казнити и смртном казном.

Предмет недопуштене спекулације конфисковаће се у корист државе.

Члан 5

Као привредна саботажа у смислу овог закона сматра се свака радња односно пропуштање радње у циљу да се омета, онемогућава или доводи у опасност правилно и брзо пословање државних, задружних или приватних привредних и саобраћајних предузећа (радња) или пољопривредних газдинстава, као и свака радња која има за циљ оштећивање интереса народне привреде или угрожавање државне привредне политике.

Као привредна саботажа сматра се нарочито:

1) оштешивање, уништавање или уклањање уређаја, средстава за производњу, сировина, полупрерађевина и готових производа;

2) измена или стављање ван употребе саставних делова уређаја, средстава за производњу и саобраћај;

3) оштећивање или уништавање усева, жетве или културе уопште на пољопривредним газдинствима;

4) оштећивање, уништавање или уклањање живог или мртвог инвентара, жетвених приноса и господарских објеката на пољопривредним газдинствима;

5) отуђивање или прикривање сировина и других средстава за производњу у циљу обуставе и ограничења производње привредних и саобраћајних предузећа (радња) или пољопривредних газдинстава, или неоправдано пропуштање набављања сировина и других средстава за производњу;

6) затварање привредних и саобраћајних предузећа (радња), обустављање и ограничавање рада у њима без оправданих разлога;

7) договор између произвођача или произвођача и посредника који има за циљ неоправдано смањење производње или обуставу рада у привредним и саобраћајним предузећима (радњама) или на пољопривредним газдинствима;

8) свесно извршавање пољопривредних радова у противности са прописаним планом или у противности са наредбама надлежних власти или извршавање таквих радова без оправданих разлога;

9) примена ирационалних метода у производњи или расподели средстава у циљу онемогућавања или отежавања правилног пословања;

10) састављање и подношење нетачних калкулација;

11) пропуштање чувања и одржавања средстава за производњу, сировина, пољопривредног и другог инвентара, полупрерађевина и готових производа;

12) повреда обавезе чувања пословне тајне која је утврђена постојећим прописима;

13) неиспуњавање дужности у руководству или контроли привредних и саобраћајних предузећа (радња) или пољопривредних газдинстава у циљу оштећивања интереса производње или поткопавања ауторитета државне власти;

14) кочење рада уопште у привредним и саобраћајним предузећима (радњама) или на пољопривредним газдинствима; и

15) други, предјим тачкама слични случајеви.

Дела из тач. 1, 3, 4, 5, 6, 11 и 12 казниће се и кад су учињена из нехата.

Члан 6

За дела привредне саботаже казниће се лишењем слободе најмање шест месеци, а у тежим случајевима лишењем слободе с принудним радом најмање годину дана са делимичном или потпуном конфискацијом имовине и временом или трајном забраном бављења одређеном делатношћу и занатом. Поред ових казни може се као споредна казна изрећи и губитак политичких права. Наведене споредне казне изричу се према Закону о врстама казни.

У случају кад је извршилац дела поступио с нарочитом безобзирношћу против интереса народа и државе или у злој намери нанео нарочито велику штету, казниће се лишењем слободе с принудним радом најмање 15 година или смртном казном, а у случају рата или ратне опасности смртном казном.

У случају нехата учинилац ће се казнити лишењем слободе до шест месеци, принудним радом без лишења слободе или новчаном казном, или ће се, ако је штета нарочито мала, осудити да накнади штету.

Члан 7

При одмеравању висине казне за дела недопуштене трговине, недопуштене спекулације и привредне саботаже узимаће се нарочито у обзир знавоља и друштвена опасност извршиоца, као и величина штете која је делом настала или би могла

настати за народне или државне интересе. Као отежавајућа околност узете се и дело у поврату.

Члан 8

Новчана казна и конфискована роба иду у корист исхране становништва оне народне републике на чијем је подручју пресуда изречена.

Ако је предмет кривичног дела по овом закону монополисана роба, изречена новчана казна и конфискована монополисана роба иду у корист фонда за сузбијање монополских криваца.

Члан 9

Конфискована роба ставиће се на расположење најближем месном народном одбору, с тим да исту прода и износ стави на расположење оном министарству народне републике које води послове снабдевања, ако су у питању лако кварљиви производи, жива стока или живина. Конфискована монополисана роба продаје се непосредно најближој монополској установи без икакве накнаде.

Сву другу робу узете народни одбор на чување и извести о томе напред наведено министарство које ће с том робом даље поступати према упутствима Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ.

Надлежни суд може у току поступка предузимати мере да би се спречило да извршилац дела изигра казну конфискације имовине или конфисковање робе.

Члан 10

Дела недопуштене трговине, недопуштене спекулације и привредне саботаже из овог закона, као и извршење казне изречене по овим делима не застаревају.

Члан 11

Власник предузећа (радње) који је физичко лице одговара за дело из овог закона, уколико се не докаже да је оно учињено без његовог знања, односно накнадног одобрења или без његовог нехата.

Код правних лица одговарају поред извршиоца дела и они органи или пуномоћници који управљају делатним предузећем или имањем ако се не докаже да је дело учињено без њиховог знања, односно накнадног одобрења или без њиховог нехата.

Ако је дело учињено по налогу или на потстрек одговорне управе правног лица, може се изрећи и казна конфискације једног дела или читаве имовине правног лица.

Члан 12

У случају осуде власника предузећа или већег пољопривредног газдинства по овом закону, може надлежни орган државне управе по указаној потреби поставити при предузећу, односно газдинству, на његов трошак делегата са задатком да се стара о правилности његовог рада. Накнаду за рад делегата одређује орган који га је поставио. Делегат не сме осим те накнаде примати ништа од предузећа односно газдинства.

Члан 13

За суђење кривичних дела из овог закона надлежни су у првом степену срески судови.

Ако се у току поступка покаже да би дело ка-
жњиво по овом закону могло повући смртну казну,
срески суд обуставиће поступак и предмет доставити
надлежном окружном суду као првостепеном.

Поступак се покреће на пријаву ма ког лица или
по службеној дужности. Сви државни органи који
сазнају за постојање дела дужни су поднети пријаву
надлежном среском суду.

Судови ће по делима из овог закона поступати
житно.

Члан 14

Против пресуде донесене у првом степену има
места жалби у року од осам дана надлежном ви-
шем суду.

Суд може одлучити да се пресуда по правосна-
жности објави у изводу у дневној штампи на тро-
шак осуђеног.

Правоснажне пресуде по делима из овог закона
судови ће доставити министарству правосудја нар-
дне републике.

Члан 15

У случајевима када је у питању дело за које би
се могла изрећи смртна казна суд ће обавезно на-
редити истражи притвор окривљенога, а у осталим
случајевима притвор ће се наредити ако постоји опа-
сност бекства или ометања истраге утицањем на све-
доке или опасност понављања дела или ако је дело
у поврату.

Члан 16

Ради сузбијања недопуштене трговине и недо-
пуштене спекулације месни народни одбори могу
образовати потребан број комисија које ће се ста-
рати да се открију случајеви недопуштене трговине
и недопуштене спекулације и да се кривци по за-
кону прогоне. Ове комисије имају три члана из ре-
дова потрошача и чланова или службеника одбора.

Комисије су овлашћене да и саме изврше узап-
ћење животних намирница и предмета масовне по-
трошње по кривицама из овог закона ако не пре-
машују вредност од 2.000 динара. У томе случају
могу изрицати и новчану казну до 1.000 динара и
конфискацију предмета кривичног дела. Комисије
могу с обзиром на злонамерност извршиоца и по-
следице дела уступити предмет надлежном среском
суду.

Против решења комисије може се поднети жалба
надлежном среском суду у року од три дана. Жалба
се предаје народном одбору чија је комисија до-
нела решење. Суд може решење комисије пони-
штити или изменити у сваком правцу па и на штету
жалиоца. Одлука среског суда је коначна.

Члан 17

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објав-
љивању у „Службеном листу Федеративне Народне
Републике Југославије“.

У. бр. 353

11 јула 1946 године

Београд

Президијум Народне скупштине
Федеративне Народне Републике Југославије

Секретар,

Миле Перуничкић, с. р.

Претседник,

др. Иван Рибар, с. р.

383.

УКАЗ

На основу члана 74 тач. 6 и члана 136 Устава
Президијум Народне скупштине ФНРЈ проглашује
Закон о потврди и изменама Закона о забрани из-
азивања националне, расне и верске мржње и раздо-
ра, који су на основу овлашћења из члана 136 Устава
донели законодавни одбори Савезног већа и Већа
народа Народне скупштине ФНРЈ, а који гласи:

160033

ЗАКОН

160033

О ПОТВРДИ И ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О ЗАБРАНИ
ИЗАЗИВАЊА НАЦИОНАЛНЕ, РАСНЕ И ВЕРСКЕ
МРЖЊЕ И РАЗДОРА

Закон о забрани изазивања националне, расне и
верске мржње и раздора од 24 маја 1945 године
потврђује се са изменама наведенима у овом закону,
тако да његов измењени и пречишћени текст гласи:

ЗАКОН

о забрани изазивања националне, расне
и верске мржње и раздора

Члан 1

Свако ограничење права као и свако давање
повластица и привилегије грађанима Федеративне
Народне Републике Југославије на основу разлике
у народности, раси и вероисповести које иде на то
да се наруше уставна начела равноправности гра-
ђана и народа и братства и јединства народа Феде-
ративне Народне Републике Југославије казниће се
по овом закону.

Члан 2

Као дело против националне равноправности
казниће се и свака агитација, пропаганда и писање,
надавање, штампање и растурање списа којима се
иде на то да се изазове или распали национална
или расна мржња или раздор.

Члан 3

Дела из чл. 1 и 2 овог закона казниће се ли-
шењем слободе од три месеца до пет година. Уз ову
казну може суд изрећи и казну губитка политичких
права према Закону о врстама казни.

Члан 4

Ако дела из чл. 1 и 2 овог закона изазову теже
последице, или буду извршена под особито отежа-
вајућим околностима, или ако дело из чл. 2 изазове
масовне нереде, казниће се лишењем слободе са при-
нудним радом од две до петнаест година и делимич-
ном или потпуном конфискацијом имовине и губит-
ком политичких права, а у случају позивања на из-
вршење убиства, казниће се смрћу.

Теже ће се казнити дело у поврату или оно
које изврши јавни службеник у званичној дужности.

Члан 5

Изазивање и расприривање верске мржње казниће
се као и изазивање и расприривање националне или
расне мржње.

Дело изазивања и расприривања верске мржње
гастоја се у нападу припадника једне вероисповести
на неку другу вероисповест или у изазивању непри-
јатељског супротстављања припадника једне верске
припадницима друге вероисповести на верској
основи.

Научна критика религије уопште и критика
неисправног рада верских претставника и цркви

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени гласник Народне Републике Србије“ у броју 41 од 31 августа 1946 године објављује:

Правилник о начину исплате инвалидских принадежности и вођењу евиденције уживалаца инвалидских принадежности;

Правилник о регулисању куповине слободних вишкова житарица на територији Народне Републике Србије;

Одлуку Министра правосуђа Народне Републике Србије о образовању Суда социјалног осигурања код Округног суда у Приштини.

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ У НАРОДНОЈ РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

„Службени лист Аутономне покрајине Војводине у Народној Републици Србији“ у броју 33 од 24 августа 1946 године објављује:

Одлуку о замени земљишта у грађевинском рејону и атару нових села;

Измене и допуне Правилника о накнади путних и селидбених трошкова службеника народних одбора и њихових установа;

Упутство о исплати принадежности службеницима удаљеним од дужности;

Одлуку о оснивању Пројектантског завода Војводине.

ИСПРАВКЕ

У Закону о социјалном осигурању радника, намештеника и службеника („Службени лист ФНРЈ“ бр. 65 од 13 августа 1946 године) поткрала се следећа грешка:

у чл. 38, став 1, тачка в) у трећем реду одозго стоји: „али ако је само услед изнемоглости неспособна за рад“, а треба да стоји: „или ако је сама услед изнемоглости неспособна за рад“.

У Закону о Јавном тужиштву („Службени лист ФНРЈ“ број 60 од 26 јула 1946 године) — поткрала су се следеће грешке:

у чл. 10, став 1, тачка 1) уместо речи „државне“ треба да стоји „задружне“;

у чл. 16, став 2, четврти ред уместо речи „комитета“ треба да стоји „комисија“.

У Закону о сузбијању недопуштене трговине, недопуштене шпекулације и претардне саботаже („Службени лист ФНРЈ“ број 56 од 12 јула 1946 године) — поткрале су се следеће грешке:

у чл. 2, став 3, у шестом реду испред речи „према“ треба брисати запету;

у чл. 6, став 2, у трећем реду после речи „или“ треба ставити реч „и“;

у чл. 9, став 1, у седмом реду место „продаје“ треба да стоји „предаје“;

у чл. 15 у другом реду место „суд ће обавезно наредити“ треба да стоји „обавезно ће се наредити“.

У Закону о бирачким списковима („Службени лист ФНРЈ“ број 58 од 19 јула 1946 године) — чл. 4

став 1, тач. 1 треба допунити још једном реченицом тако да цео став 1 гласи:

„1) Министри који су учествовали у владама од 6 јануара 1929 године до 5 фебруара 1939 године.

Од тога се изузимају они који су се осликовали својим радом у борби против окупатора.“

у чл. 8, у другој реченици седми ред, место речи „претставништво“ треба да стоји „претставничтвима“; на крају деветог реда при дну иза речи „месног“ треба да стоји запета, а у идућем реду на страни 671 иза речи „односно народног одбора“ треба да стоји такође запета;

у чл. 18, став 1, у претпоследњој реченици, у првом реду одло место „среског суду“ треба да стоји „среском суду“;

у чл. 22 цео пети ред који гласи „уверења, поврде и томе слично, које су потребне“ треба брисати јер је тај ред погрешно убачен, а у идућем реду после речи „као доказ за извршење исправке“ треба да стоји запета.

У Закону о конфискацији имовине и о извршењу конфискације („Службени лист ФНРЈ“ број 61 од 30 јула 1946 године) — поткрале су се ове грешке:

у чл. 5, став 4, место „по чл. 16 став 2“ треба да стоји „по чл. 15 став други“;

у чл. 20, став 1, друга реченица уместо „О захтевима“ треба да почиње са „Ове захтеве“.

У Закону о прелазу у државну својину непријатељске имовине и о санвстрацији над имовином отсутних лица („Службени лист ФНРЈ“ број 63 од 6 августа 1946 године) — поткрала се ова грешка:

у чл. 1, став 2, у другом реду, место „6 фебруара 1945“ треба да стоји „22 новембра 1944 године“.

У Закону о врстама казни („Службени лист ФНРЈ“ број 66 од 16 августа 1946 године) — поткрала се следећа грешка:

у чл. 10, у трећем реду, место „временску“ треба да стоји „времену“.

Бр. 13952. — Из Президијума Народне скупштине ФНРЈ, 7 септембра 1946 године.

САДРЖАЈ:

	Страна
526. Уредба о евиденцији стручних кадрова —	893
527. Правилник о поступку у несрећним случајевима на добровољним радовима за обнову земље — — — — —	893
528. Правилник о контроли војних прерађевина намењених извозу — — — — —	894
529. Правилник о контроли квалитета свежег и сувог воћа намењеног извозу — — —	897
530. Правилник о паковању воћа и војних прерађевина намењених извозу — — — —	900
531. Наредба о регулисању мелане житарица у економској 1946/1947 години — — — —	902

Издавач: Редакција „Службеног листа Федеративне Народне Републике Југославије“ — Београд, Брањкова 20, — Директор и одговорни уредник Слободан М. Нешовић, Мајке Јевросије бр. 20 — Штампана Југославенског штампарског предузећа, Београд